

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/61/2016                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 8112205287                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 22.03.2017                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Alena Svetlovská         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2017:8112205287.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu K., bývajúceho v T., zastúpeného JUDr. Františkom Komkom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 27, proti žalovaným 1/ R., bývajúcemu v Y., zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Jančí, s. r. o., so sídlom v Ružomberku, Dončova 1451/21, 2/ C., bývajúcej v W., o vydanie výťažku z predaja, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13 C 32/2012, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 23. septembra 2015 sp. zn. 4 Co 45/2015, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov uznesením z 19. augusta 2014 č. k. 13 C 32/2012-76 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ trovy konania v sume 2 283,14 eur na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti uznesenia a žalovanej 2/ trovy konania v sume 1 653,62 eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 2 O.s.p., keď mal za to, že žalobca späťvzatím žaloby bez udania dôvodu procesne zavinil zastavenie konania a preto je povinný nahradiť žalovaným 1/, 2/ ich trovy.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu a žalovaného 1/ uznesením z 23. septembra 2015 sp. zn. 4 Co 45/2015 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.), vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ žiadnemu nepriznal právo na náhradu trov dovolacieho konania, žalovanej 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a s jeho odôvodnením a na zdôraznenie jeho správnosti uviedol, že zavinenie podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. možno posudzovať len z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, preto ak žalobca vzal žalobu späť, z procesného hľadiska zásadne platí, že zavinil, že konanie muselo byť zastavené a preto je povinný znášať jeho trovy. Konštatoval, že súd prvej inštancie správne priznal žalovanému 1/ náhradu trov konania za dva úkony právnej služby spojené s prevzatím a prípravou zastúpenia a písomným vyjadrením k žalobe a

správne nepriznal náhradu spočívajúcu v ďalšej porade s klientom a písomného podania na súd, ktoré nepovažoval za nevyhnutné pre bránenie práva vzhľadom k tomu, že vo veci nebolo nariadené pojednávanie. O trovách odvolacieho konania medzi žalobcom a žalovaným 1/ rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p. a o trovách žalovanej 2/ rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol žalobca (ďalej aj „dovolateľ“,) dovolaním, v ktorom navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušiť. Prípustnosť svojho dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom). Odňatie možnosti konať videl dovolateľ v tom, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa boli nezákonné a ústavne neudržateľné, čo súčasne zakladá porušenie práva žalobcu na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru). Vytkol súdu prvej inštancie, že nepostupoval v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a napriek tomu, že žalobca nezaplatil súdny poplatok za žalobu a ani nebol na jeho zaplatenie súdom vyzvaný, súd prvej inštancie doručil žalobu na vyjadrenie žalovaným 1/ a 2/. Bol názoru, že takéto pochybenie súdu nemôže mať za následok náhradu trov konania žalobcu v prospech žalovaných.

4. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Uviedol, že k zastaveniu konania došlo nie pre nezaplatenie súdneho poplatku, ale pre späťvzatie žaloby zo strany žalobcu a preto bol postup súdov správny.

5. Žalovaná 2/ sa k dovolaniu nevyjadřila.

6. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

9. Dovolanie žalobcu smeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania. Proti uzneseniu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak dovolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ dovolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

10. Podľa výslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalecovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

11. Keďže v prejednávanej veci je dovolaním žalobcu napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o trovách

konania, ktoré vykazuje znaky jedného z rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, proti ktorým nie je dovolanie prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 239 O.s.p. vyvodiť nemožno.

12. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

13. Dovolať vo svojom dovolaní nenamietal vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

14. Žalobca v dovolaní výslovne namietal, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., pretože súd prvej inštancie ho nevyzval na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu a bez splnenia poplatkovej povinnosti začal konať vo veci samej, v dôsledku čoho rozhodnutia súdov nižších inštancií sú nezákonné a ústavne neudržateľné, navyš sú zmätočné a neurčité.

15. Podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

16. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať procesné práva, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok. V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti uplatnenia ich práv [napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)]. Z obsahu spisu nevyplýva, že by súdy v prejednávanej veci v prípade žalobcu nerešpektovali niektoré z týchto práv.

17. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie začal konať vo veci samej napriek tomu, že s podaním žaloby si žalobca nesplnil svoju poplatkovú povinnosť v zmysle § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“) a zaslal žalobu na vyjadrenie žalovaným 1/ a 2/. Žalovaní 1/ a 2/ sa prostredníctvom svojich právnych zástupcov k žalobe písomne vyjadrili (č. l. 6-8, č. l. 10-13). Žalobca po nahliadnutí do súdneho spisu a oboznámení sa s vyjadreniami žalovaných 1/ a 2/ podaním z 12. apríla 2012 zobral žalobu bez udania dôvodu späť (č. l. 16). Súd prvej inštancie uznesením zo 14. mája 2012 č. k. 13 C 32/2012 konanie zastavil a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 100 % a žalovanej 2/ trovy konania vo výške 100 %. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove uznesením zo 16. novembra 2012 č. k. 4 Co 68/2012-42 v spojení s opravným uznesením z 8. marca 2013 č. k. 4 Co 68/2012-56 uznesenie súdu prvej inštancie vo výrokoch o trovách konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie následne uznesením z 19. augusta 2014 č. k. 13 C 32/2012-76 žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému 1/ trovy konania vo výške 2 283,1 eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia a žalovanej 2/ trovy konania vo výške 1 653,62 eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Krajský súd v Prešove uznesením z 23. septembra 2015 č. k. 4 Co 45/2015-106 uznesenie prvej inštancie potvrdil.

18. Ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. treba vykladať tak, že v ňom uvedený dôvod prípustnosti

dovolania je daný vtedy, ak účastníkovi možnosť konať pred súdom sa postupom súdu odňala vôbec. Ako už ale uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 29/92, ktoré bolo publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 39/93, podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom len pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napríklad tým, že mohol proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, podať odvolanie. Žalobca v danom prípade po riadnom doručení uznesenia súdu prvej inštancie podal proti nemu odvolanie, v ktorom mal možnosť poukázať na nesprávny postup súdu prvej inštancie pri vyrubovaní súdneho poplatku za žalobu. Žalobca túto možnosť aj využil a podstatou odvolacích námietok bol práve nesprávny postup súdu, ktorý ho nevyzval na zaplatenie súdneho poplatku a začal konať vo veci samej. Odvolací súd, ako to vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia, uvedené odvolacie námietky žalobcu posudzoval a zaujal k nim právny záver, v zmysle ktorého postup súdu prvej inštancie, ktorý doručil žalobu a výzvu na vyjadrenie k žalobe žalovaným a zároveň vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku nemožno považovať za vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie, nakoľko je povinnosťou súdu vo veci konať v lehotách stanovených ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. V danom prípade žalobca teda procesnú možnosť podať odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie mal a aj ju využil.

19. Dovolací súd, berúc do úvahy zákonnú možnosť súdu prvej inštancie, ktorý vo veci konal a rozhodol napriek nespĺneniu poplatkovej povinnosti žalobcu, poplatok vyrubiť do uplynutia troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom sa stal splatným (§ 19 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch), dospel k záveru, že postupom súdu prvej inštancie, ani odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalobcovi konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

20. Dovolateľ svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. založil aj na tvrdení, že rozhodnutia súdov sú neurčité, zmätočné a ústavne neudržateľné.

21. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

22. S poukazom na citované stanovisko je vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľom preto považovaná za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá síce je relevantným dovolacím dôvodom avšak v súlade s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. sp. zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011) prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode len vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (§ 238, § 239, § 237 O.s.p.).

23. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných vád alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „vád najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

24. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení sú zrejmé právne úvahy odvolacieho i prvoinštančného súdu (ich vecnou správnosťou sa dovolací súd nezaoberal), ktoré viedli k prijatiu záveru, že žalovaným vzniklo právo na náhradu trov konania. V dôsledku toho odvolací súd už v tomto smere ďalšiu odvoláciu argumentáciu žalobcu nepovažoval za spôsobilú vyvrátiť správnosť prijatého záveru. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, na ktorých je rozhodnutie založené, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že žalobca má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

25. S poukazom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov v dovolaní napadnutom uznesení, nemali za následok odňatie možnosti žalobcu konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

26. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z § 239 O.s.p., ani z § 237 ods. 1 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako procesne neprípustné odmietol.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov konania žalovaných 1/ a 2/ rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.